

94a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO - BĴALISTOKO 2009

Bonhumora Zamenhofano Kongresa Kuriero

6

kuriero@co.uea.org

ĵaŭdo, 30a de julio 2009a

Akademio Literatura

Merkrede, la 29an de julio okazis literatura prelegaro en la biblioteko de BĴalistoko, de la 9h00 ĝis la 14h30: "Migre kaj vage tra la parkoj de la Esperantista literaturo". Trideko da partoprenantoj estis varme akceptitaj de la direktoro de la biblioteko.

Tomasz Chmielik prezentis la unuan periodon de la Esperanta literaturo de 1887 ĝis la unua mondmilito. Por la sama periodo, Lidia Liĝeza prezentis kaj esprimplene legis kelkajn juvelojn de tiu periodo. Post tre agrabla kafaŭzo, ni ankaŭ malkovris la duan periodon literaturan, kiu daŭris ĝis la eksplodo de la dua mondmilito. Finfine István Ertl prezentis al ni la periodon post la dua mondmilito. Estis viglaj intervenoj de la publiko kaj tiu prelegaro certe vekis ĉe multaj la deziron legi nekonitajn librojn.

Hodiaŭ, en la biblioteko Książnica Podlaska ĉe la strato de Kiliński 16, okazos la jara kunveno de la Akademio Literatura de Esperanto. La kunvenhoroj 12h45-13h45. Bonvenaj al la kunveno estas ne nur verkistoj, partoprenantoj la UKn, sed ankaŭ ĉiuj, kiuj interesigas pri literaturo.

Gilles Hutereau, KN 1649

Koncerto Betovena

Ĉiutage kongresanoj povas ĝui vere interesajn artajn programojn. Ili abundas dum la Kongreso, do eĉ ne ĉiujn oni scipovas spekti. Neforgesebla estis la koncerto de la Orkestro kaj Horo okazinta lunde vespere sur la scenejo apud la Urbodomo. Dum la dua koncertparto eksonis la finalo de 9-a Simfonio de Ludwig van Beethoven, kies fragmenton "Odo al ĝojo", mi pensas, konas ĉiu eŭropano. Ĝi estis kantata en la lingvo Esperanto kaj aŭskultis ĝin ne nur kongresanoj, sed ankaŭ bĴalistokanoj, kiuj amase venis la urboplacon. En apude troviĝanta, elegante aranĝita, kafejo "Esperanto" mankis lokoj por eksidi kaj manĝi bongustajojn. Domaĝe, ke kelneroj ne scipovas paroli esperante.

La sekvan tagon matene grupo de kongresanoj povis spekti en BĴalistoka Pupteatro la teatraĵon titolitan "Fasado". En bonege ludata spektaklo oni prezentis groteske diversajn tipojn de homaj karakteroj, en kiuj oni povas vidi bildon de homa situacio en la nuntempa mondo. En la teatraĵo rolis kaj aktoroj, kaj homaltaj pupoj movigataj de ili. La spektantoj longe aplaudis artistojn post la teatraĵo-fino.

Lingvaj rajtoj ĉe UN defendataj de UEA

Universala Esperanto-Asocio estas formale rekonata kiel neregistara organizaĵo (NRO) en oficialaj rilatoj kun UN kaj Unesko. Tiuj rilatoj ne portas kaj plej verŝajne ne portos rektan kontribuon al la financa kaso nek al subita plialtiĝo de la membroj. Do, kial tiom da laboro?

Ekzistas almenaŭ du gravaj kialoj. La unua estas havi pacan batalanton kiu en oficialaj kunsidoj povas puŝi tiujn instancojn favore al la temoj karaj al esperantistoj. La dua kialo estas prestiĝa kaj utila al la informala laboro.

Pro tio, dum la nuna UK okazis du kunvenoj pri tiu flanko de la asocia agado: la unua dum la kleriga lundo, la dua marde posttagmeze. Ili celis prezenti la jam faritan agadon kaj planojn por estonteco, kaj samtempe veki intereson inter la kongresanoj pri tiu temo, instigi ilin kunlabori.

UEA havas oficialajn reprezentantojn ĉe la tri ĉefsidejoj de UN en Novjorko (Usono), Genevo (Svislando) kaj Vieno (Aŭstrio) kaj ĉe la ĉefsidejo de Unesko en Parizo (Francio). La agado de tiuj homoj estas plenplena kaj taskoj estas pluraj: paroli kaj kunlabori kun aliaj NROj, renkonti aŭtoritatulojn, partopreni dekojn da renkontiĝoj organizitaj semajne en UN-sidejoj, kontakti parlamentanojn (ofte persone, dum ilia vizito al UN), ambasadorojn, ktp.

Kompreneble tio estas malbagatela tasko, ĉar oni devas zorge enkonduki Esperanton en konversacioj, en profesia maniero, sen troigo, sen ŝajni fanatikulo.

Rimarkinda estas la interveno pri lingvaj rajtoj de Stefano Keller, UEA-representanto ĉe UN en Ĝenevo, ĉe la Homrajta Konsilio. Lastan marton, li sukcese alparolis la ĉeestantojn pri kvar ekzemploj de lingva diskriminacio tra la mondo. Li finis per peto al la Konsilio enketi ĉe la registaroj de la cernaj landoj pri tiuj kvar trompoj de lingvaj homaj rajtoj.

Kelkaj vortoj nun pri la dua kialo havi tiujn rilatojn: eĉ se por iuj ili aperas ne tiom gravaj por ordinara esperantisto, ili aldonas iom da prestiĝo al la Asocio kaj internacian agnoskon por ĝiaj agadoj.

Kiam vi informas pri Esperanto, la fakto ke UEA havas tiajn instituciajn rilatojn helpas rifuzi la ideojn ke kelkaj neesperantistoj havas: Esperanto ne estas iu stranga sektio, kun malmulte da parolantoj, sed ĝia laboro estas rekonata en internacia elstara medio. Por doni praktikan ekzemplon de tiu graveco, multaj paĝoj pri temoj rilataj al Esperanto estis en danĝero en la itala vikipedio. Oni sukcesis savi la plejmulton, ĝuste citante tiujn rilatojn.

Francesco Maurelli, KN 1765

Esperanto ĝis 2059

En tiu ĉi Kuriero de jubilea jaro pri nia Majstro ni decidis demandi al kelkaj konataj esperantistoj kiel ili vidas la evoluon de nia movado en la venonta duonjarcento. Jen la kvara el tiuj.

Intervjuo al Giuseppe Grattapaglia

Laŭ vi kiun plej gravan sukceson Esperantoovas esperi dum la venontaj 50 jaroj?

Al tia provoka demando mi respondas per provoka respondo: nia plej granda sukceso estus, se UEA ne plu estus necesa, ĉar la ideo de Esperanto jam eniris en la ĝeneralan socion kaj iu organizita movado por akceli la uzon de Esperanto ne plu estus necesa. Jam nun estas simptomoj pri tiu fakto, ĉar estas amaso da esperantistoj kiuj nur interkomunikas per interreto kaj tute ne sentas la bezonon organiziĝi per asocio.

Kaj kion ni esperantistoj devas fari por tion atingi?

Vidu, dum multaj jaroj, de la Internacia Konferenco de Rio de Janeiro, en kiu oni debatis la estontecon de internaciaj rilatoj, kaj kie UEA havis standon, estis interveno de neesperantistoj kiuj sugestis al ni eliri el niaj kaŝejoj kaj disvastigi la ideon de demokratia komunikado pere de Esperanto, ekde tiam mi persone klopodis sekvi tiun sugeston, ekzemple paroli pri Esperanto al amasmedioj ne donas favoran entuziamon, sed se oni ligas la ideon de Esperanto al iu konkreta agado en nia nuntempa socio, tio povas vekti la intereson de la publiko. Tion kun sukceso ni aplikis en *Bona espero* en Brazilo, ĉar la fakto ke tie infanoj lernas Esperanton tute ne estus mondsdua, sed la fakto ke E-istoj el diversaj landoj aktive laboras por solvi kelkajn bazajn problemojn kiel malsato, malsano, analfabetismo, tio ja vekas la intereson kaj dum la lastaj jaroj la plej grandaj televidaj kanaloj en Brazilo, kaj gazetoj interesigis pri nia laboro, kaj tiel paralele informis pri la lingvo.

Alian klopodon eliri el niaj keloj mi spertis en la medio de Rotario Internacia, kie de ok jaroj ni, kiel fakgrupo de Rotarianaj Esperantistoj, regule partoprenas la mondajn kongresojn rotariajn starigante informstandon pri Esperanto.

Ĉu tiu sperto laŭ vi povas esti kopiita?

Evidente, se ĉiuj niaj fakaj asocioj klopodus partopreni en la unuopaj profesiaj movadoj, proponante nian lingvan solvon, post kvindek jaroj tiu nia prozelitisma agado estus ne plu necesa.

Rikoltis intervjuon: Bruĉjo Kasini

Fakaj kunvenoj

Amerika agado

Lunde la 27an de julio okazis la kunsido pri Amerika Agado kadre de la programoj de la 94a UK. Ĝin gvidis membro de la Amerika Komisiono de UEA, Martin Schaeffer, Atilio Orellana kaj Maritza Gutiérrez kiel kunordiganto de la komisiono. Oni prezentis la nunan bildon de la regiona movado, aŭdis raportojn de reprezentantoj de landaj asocioj, inter ili el Kanado, Meksiko kaj Kubo. Konstateblis plian fojon ke kelkaj landoj kies enlanda agado estas sufiĉe memstara kaj forta, nek partoprenas nek sendas reprezentantojn al tiu ĉi kunsido kiel la kazo de Brazilo kaj Usono, kiuj tamen posedas tre stabilan movadon kaj konstantan agadon. Oni parolis pri la planoj de la komisiono, nome la projekto Esperanto al Ameriko, kies celo estas vojaĝigi instruiston tra kelkaj landoj amerikaj, ĉefe mezamerika regiono, kaj kunlabori en similcelaj instruaj agadoj, eble ankaŭ en Kubo okaze de la venontaj internaciaj eventoj en la kariba insulo. Oni emfazis la neceson varbi mondonacojn por tiuj celoj tra la Fondado Ameriko kiu ankaŭ planas subteni partoprenon de latinamerikaj esperantistoj en la havana UK kaj okazigi trejnseminaron antaŭ la kongreso. La Amerika Komisiono invitas kongresanojn viziti nian retejon: www.ameriko.org kaj informiĝi pri la amerika movado. Kontribuojn al la Amerika Fondado tre bonvenas!

Maritza Gutiérrez Gonzalez KN:1467

Oceana Komisiono de UEA

Kunvenis 18 homoj, plejparte el ekster Oceanio, por aŭnovaĵi pri la movadoj en Aŭstralio, Nov-Zelando kaj en kelkaj insuloj, ekz. Nov-Kaledonio.

Grava agado en Aŭstralio estas la projekto "Mondeto" de Penny Vos, kiu provas disvastigi la ideon ke instruado de Esperanto kiel dua lingvo estas ideala solvo al la krizo en Aŭstralio, kie instruistoj de aliaj lingvoj (aparte la angla) tute malsukcesas (www.mondeto.com). Alia grava evento estas en la aŭstralia somer-kursaro, dusemajna, kiu okazas en Januaro. Granda defio por la movado en Oceanio estas la manko de homfortoj. Du retejoj utilaj: esperanto.org.au, esperanto.org.nz.

Heidi Goes, KN 720

Klasika Esperanto

Marde je la 17a horo okdeko da interesitoj pri "klasika esperanto" kolektiĝis en salono Fighiera-Sikorska. Temis pri grupo de retdiskutemuloj kiuj zorgemas pri la evoluo de Esperanto ekde la jaroj 1920. Laŭ ili tro facile estas enkondukitaj neologismoj (novvortoj!) el eŭropaj lingvoj, ĉefe latinidaj.

Kaj kion pensi pri nuntempaj neksta (sekvota) kaj kataringo (NE kondomo de kato!).

La vastaj eblecoj en Esperanto por krei kunmetitajn vortojn devas esti pli utiligitaj.

Andreas Kuech, freŝdate doktoriginta pri Esperanto, proponis sian ellaboradon de la 15-a regulo de la Fundamenta Gramatika. Kiel ekzemplon de senrajta vorto enkondukita de la Akademio de Esperanto, laŭ tiu regulo, estis "ŝvebi".

Ĉeestis akademianoj (Corsetti, Prytz, Simonnet, Bavant kaj Lowenstein) kiuj miksiĝis en la debato.

Derks eksplikis la kvin programpunktojn de la "klasikuloj". Inter ili la debato inter -ujo- kaj -io- favorantoj, la projekto "bonlingva vortaro" kiu alkroĉiĝas al komplete enretigita PIV kaj elpensado de strategio por tutmondecigi Esperanton, sub aŭtoreco de Tomaž Longyka. Oni proponis eĉ ŝanĝi la nomon de la grupo al "Tutmondeca Esperanto". Ĉefa informejo de la klasikuloj estas www.bonalingvo.it. Ilia retdiskutlisto estas klasika-esperanto@googlegroups.com

Johan Derks

Rondo "Kato"

La kunsido de Rondo "Kato" sukcese okazis la 28-an de marto je la 11h00 en salono Kesälä sub la gvido de Clay Magalhães. Partoprenis dudeko da katamikoj, laŭ temo "Mia kato malaperis". Post legado de teksto pri kion fari kaze de malapero de kato, la plubiko partoprenis rakontante siajn proprajn spertojn. Didier Cornuet rakontis ke lia 10-a jara kato malaperis nur du semajnon antaŭ la UK.

S-ino Ana Montesinos rakontis ke ĉe ŝi aperas diversaj katoj, kiuj certe estas malaperintaj de iliaj posedantoj, ke ili restas vivi en ŝia hejmo eĉ post kiam ŝi trovas la posedantojn de la katoj. Marianna Boharewicz rakontis pri la spertoj pri reapero de ŝia malaperinta kato. La kunsido finiĝis per la rakonto de s-ro Nikolaj L. Gudskov pri mistera malapero de lia juna katino kaj poste li prezentis sian libron pri katoj kaj hundoj.

KN: 79

Malfermita vegetara vespermanĝo

Vegetara vespermanĝo okazis hieraŭ ĉe la restoracio "Pepers". Partoprenis kvardeko da homoj, inter kiuj kelkaj neesperantistoj. Ĝi estis bona ŝanco kaj por gustumi vegetarajn bongustaĵojn kaj por prezenti Esperanton al vegetaranoj kiuj ankoraŭ ne ĝin konas. Respondeculo de loka vegetarana klubo disdonis flugfoliojn pri vegetarana kaj bestprotektela agado en Pollando kaj la esperantistoj havis eblecon informi pri la verda lingvo.

Francesco Maurelli, KN 1765

Komunistoj kunvenis

Marde posttagmeze 16h30 kunvenis komunistoj kaj simpatiantoj por diskuti pri la nuntempa politika situacio en la mondo, tutmondiĝo de kapitalisma krizo kaj la mornaj sekvoj por laboristaro. Necesas forta kontraŭstaro kaj unuiĝo - sukcesoj jam videblas en pluraj ŝtatoj - ekzemple en suda ameriko. K-do el Kubo preparos konferencon de komunistoj en Kubo 2010 antaŭ la UK. En la libroservo aĉeteblas pluraj primarksismaj verkoj.

Eŭropo-Demokratio-Esperanto

Kolektinte 41000 voĉojn en la balotoj por la Eŭropa Parlamento 2009 en Francio kaj Germanio EDE (Eŭropo-Demokratio-Esperanto) allogis 60 interesigantojn marde, 28an de julio en la salono Belmont. EDE celas antaŭenigi la demokration en Eŭropo, interalie helpe de Esperanto.

La kunvenon enkondukis Eugen Macko (Germanio), vicprezidanto de EDE, per prelego pri "Esperanto kaj politiko". Poste estis vigla diskuto pri la nomo de la politika movado, ĝia programo kaj ĝiaj atingoj.

EDE invitas partopreni la venontajn kunsidojn jaŭde, 12a horo, en salono Sygnarski kaj vendrede, 12a horo, en salono Kesala. La temoj estas: "la programo de EDE" kaj "La planoj por la venontaj 5 jaroj". Pli da informoj sub: www.demokratio.eu

La kunsidon de EDE prezidis Alfred Schubert (868), Elizabeth Barbay (1385), Eugen Macko (884) kaj Michele Abada-Simon (268).

Aleks Kadar, KN 492

LSG 30-jariĝo

Kelkajn tagojn antaŭ sia 30-jariĝo, LSG - la ligo de samseksamaj geesperantistoj - kunvenis dimanĉe por sia ĝenerala jarkunveno dum la UK.

Nia kunveno komenciĝis iom malfrue, ĉar estraranoj estis intervjuita far ĵurnalistoj de brita gazeto "The Times"; la artikolo aperis la 27an de julio kaj estas ankaŭ rete atingebla (<http://tiny.cc/RjBs8>).

Ni mallonge resumis la pasintajn jardekojn kaj preparolis niajn estontajn agadojn.

La kasisto donis raporton pri la lasta periodo kaj faris proponon pri la ŝanĝo de la membrokotizoj. Ambaŭ aferoj estis akceptitaj de la jarkunveno. La malnova estraro estis malŝarĝita kaj reelektita de la jarkunveno.

Krome ni elektis Sebastian Kirf kiel estrarano por varbado. Estonte ni volas klopodi revigligi niajn iamajn kontaktojn al ILGA (International Lesbian and Gay Association - Internacia Lesba kaj Geja Asocio). Fine ni decidis, ke nia venonta jarkunveno okazu dum la UK 2011.

Rolf Köhler kaj Sebastian Kirf, KN: 879

Azia movado

Ĉirkaŭ 50 aziaj esperantistoj kaj interesitoj pri la azia movado kolektiĝis marde en la salono Kabe por diskuti pri la azia movado. Sub la prezido de s-ro LEE Jung-kee (prez. de KAEM), oni arde diskutis kaj faris novajn proponojn dum 100 minutoj.

Traktitaj temoj estis jenaj: la 6-a Azia kongreso en Ulanbatoro, Mongolio (2010. 6.19-23), eventuala UK en 2012 en Vjetnamio, nova projekto de la ĉina univ. Nankino, nova Esperanto-renkontiĝo en Israelo, ktp.

Estis notinde, ke 8 esperantistoj el Kazakio ĉeestis en la kunsido kaj prezentis la nuntempan movadon en Kazakio. Vjetnama Esperanto-Asocio tre impresis sian Esperanto-movadon per bele farita popoto-dosiero.

KAEM (Komisiono de UEA pri Azia Esperanto-Movado) kun 3 sloganoj puŝas movadon en Azio: "Semu Esperanton en nesemitaĵoj", "Vigligi fakajn movadojn", kaj "Fortigu junularan movadon en Azio".

Jung-kee

Tsvi Sadan - du diasporaj lingvoj

Unuafoje en sia vivo, multaj nejudaj kongresanoj informiĝis pri judeco, judismo kaj iliaj diversaj formoj. Mankis tempo, aliflanke, por profundigi la temojn pri diasporo kaj pri komparo inter la hebrea kaj la internacia lingvo, ĉar la ĉeestantoj senhalte pafis novajn demandojn al la tre vigla kunven-gvidanto. La respondoj permesis al la aŭskultantoj, interalie, pli bone kompreni la principajn diferencojn inter la juda kaj la kristanaj religioj.

Kiel nedenaska judo (d-ro Sadan estas konvertita japano vivanta en Israelo), la oratoro alportis propran sperton pri konvertiĝo al judismo kaj kompetente klarigis diversajn problemojn ligitajn al la aplikado de la Leĝo en la ĉiutaga vivo. Ĉion li kondimentis per neatenditaj, eĉ memkritikaj, spritaĵoj.

G.C. Fighiera

Ĵurnalistoj

Ĵaŭde kunsidis la estraro de TEĴA (Tutmonda Esperantista Ĵurnalista Asocio). La estraranoj pridiskutis ne nur tagordon de la membrokunveno de TEĴA, kiu okazos jaŭde la 30-an ekde la 9-a horo en salono Fighiera-Sikorska, sed multaj aliaj demandoj.

Estraranoj invitas veni kaj partopreni la membrokunvenon ne nur membrojn de TEĴA, sed ĉiujn ĵurnalistojn - ne nur profesiajn, sed ankaŭ amatoriĝojn.

Audrys Antanaitis, Prezidanto de TEĴA

Rotariaj Esperantistoj

Rotarianoj esperantistaj kunvenis merkredon vespere je la 20a horo en la restoracio de Hotelo Best Western por amika vespermanĝo.

La Rotaria Amikaro De Rotary (RADE) estas la plej malnova fak-asocio de tiu organizaĵo fondita jam en 1928 por enkonduki Esperanton kaj faciligi la komunikadon inter rotarianoj.

Antaŭnelonge RADE eldonis la Libron en Esperanto: "Paul Harris: pioniro de nova mondo" en numeritaj ekzempleroj.

La libro, aĉetebla ĉe la libroservo, prezentas la vivon de la fondinto de Rotary per serio de amuzaj bildstrioj.

La profito de la eldonaĵo estos dediĉita al la granda homama projekto de Rotary por la elradikigo de la poliomeleto en la mondo.

Giuseppe Grattapaglia KN: 1241

Mallonge inter ni

Sanskrito

Ĉu vi scias, ke sanskrito, la sankta lingvo de Hinduoj, dum la lastaj jaroj trovis fortan apogon de du naciismaj organizaĵoj, kiuj pere de ĝi celas repuŝi la anglan de la Hinda Subkontinento. Oni eldonas multe da allogaj lerniloj kaj lanĉas instru-kampanjon. Imagu, ke unu instruisto sukcesis eĉ "konverti" al sanskrito du vilaĝojn, kie ĉiuj loĝantoj jam ekposedis tiun lingvon. Ĉu ne imitinda ekzemplo por la verdaj movadanoj?

Bona okazo lerni simpligitan sanskriton alproksimiĝas: du diplomitoj de Sanskrita Universitato en Varanasi la 16-an de aŭgusto gvidos jam la trian fojon semajnan someran kurson en apudmonta arbara meditejo apud Krakovo. Post kvindek instru-unuoj oni povos konversacii, kompreni plej gravajn regulojn de gramatiko kaj bazan vortaron. Detaloj troveblas ĉe www.sanskryt.ovh.org La kurson aranĝas Esperanto-Klubo ĉe Muzeo pri Azio kaj Pacifiko en Varsovio.

Kristoforo Ŝliwiński

Via opinio pri la 94-a UK

Revenas malnova kutimo: por la kongreso en Bjalistoko estas preparita dika libro en kiu kongresanoj povas enskribi siajn opiniojn kaj kritikaĵojn.

La libro troviĝas en la Informejo kaj post la kongreso estos transdonita al la organizantoj de la sekva kongreso. Via opinio povas esti tre utila por la organizantoj de venontaj UK.

Robert Kamiński

Naskiĝtago KN 322

Barbara Schwarz (KN 322) festas dum la 94a UK sian 70an naskiĝtago!

N. Schwarz, KN 334

La Estraro de UEA respondas

"Estraro Respondas" estas kutima programero dum Universalaj Kongresoj. Fronte al la ĉeestantoj, sidis la tuta estraro de UEA kaj tio estis certe bona ŝanco por UEA-membroj demandi pri ajna temo.

Estas tamen tre bedaŭrinde, ke plejmulto el la tempo estis misuzita per bagatelaĵoj, netemaj demandoj kaj ne praktikaj proponoj. Ekzemple kongresano tre miris ke la programero "Estraro respondas" okazas samtempe al IKU/AIS. Ĉu li volas proponi ke okazu nur unu programero samtempe, por eviti koliziojn? Pluraj demandoj kaj rimarkoj rilatis al organizaj detaloj de la nuna UK, pri kiuj LKK kompencas, kaj al CO-rilataj temoj (eble kelkaj ne konsciis ke "CO respondas" estas alia programero, aŭ eble la diferenco inter estraro- kaj CO-respondecoj ne estas klara al la membraro).

La estraro tamen bone sukcesis mastrumi la situacion, kelkfoje eĉ tro defendante la laboron de la Asocio. Al la mirigo de kongresano pri la malmultaj partoprenantoj kompare al la lasta UK en Pollando, unuanima respondo rilatis al epokaj ŝanĝoj de politika sistemo, ktp. Tamen, malgraŭ ties vero, mi opinias ke ĝi ne estas la nura kaŭzo, kaj serioza pristudo de la kialoj de tiu nombrofalo estas tre inda.

La plej granda novaĵo en la programero estas la anonco de la prezidanto de UEA kandidatiĝi kiel B-komitato. Surbaze de la rezultoj, li konsideros plukandidatiĝi por la prezidanteco. Multaj homoj konsideras tion grava paŝo por plidemokratigo de UEA.

Francesco Maurelli, KN 1765

Jen okazos

Belartaj konkursoj

Hodiaŭ je la 16.30 en salono Lapenna okazos la premiadceremonio de Belartaj Konkursoj. Sed ne nur!

Oni omaĝos al forpasinta poeto Sylla Chaves kaj festos la centjaran jubileon de la Internacia Konkurso Floraj Ludoj, kiu okazis unuafoje en 1909 en Barcelono.

Honoros la kunsidon gesinjoroj Roessler per muzika kontribuo al la programo!

Venu multnombraj!

Michela Lipari, KN 289, sekretario de B.K.

Budhanoj

Budhanoj, kaj aliaj kongresanoj kun ia intereso pri la budhismo, estas bonvenaj al la kunveno de Budhana Ligo Esperantista, jaŭde je la 15a horo en salono Belmont.

Gunnar Gallmo, KN 456

Artaj aranĝoj

Orgena surprizo...

Kie situas Bjalistoko? Kaj kiu, krom Zamenhof kaj UEA, logus germanan paron loĝantan en Speyer apud la franca landlimo al tiu fora pola urbo?

Tamen ili havas renoman antaŭulon: la nur iom maljuneta kvinmanuala orgenego de la propraurba mondfama UNESKO-heredaĵa katedralo devis cedi al pli pompa nova. Tial oni fordonis la tamen ankoraŭ bone funkciantan instrumenton - ĝuste al Bjalistoko. Tie ĉi la orgeno venontjare, post renovigado fare de lertaj polaj orgenkonstruistoj, en la preĝejo de la paroĥo Sankta Kazimierz, denove brile deĵoros. Ĝi ne nur servos al la gloro de Dio, sed ankaŭ por studentoj de la preĝeja muziko kaj por koncertoj.

Ne nur lingvo ligas homojn...

Rita Roessler

Pupteatro

La Bjalistoka Pupteatro prezentas fascinan mirigan pupspektaklon "Fasado" dum la UK kun internacia profesia trupo kiu parolas en Esperanto, la pola kaj iomete en aliaj lingvoj dum la teatraĵo.

Malfacilas priskribi la historion, kiu fluas kiel surreala absurda sonĝo, kiu forte kaptas la atenton. Tre diversaj personoj (homaj kaj pupaj) aperas en scenoj alterne ridigaj, kortuŝaj, malgajaj, eĉ teruraj, kun la tuto akompanata de tri talentaj muzikistoj. Estas ia sonĝa konsekvenco de la tuto, tamen oni mem interpretu la signifon.

Bonegas la aktorado, la muziko kaj kantado, kaj kompreneble la brila lerta manipulado de la pupoj (kaj homaj kaj bestaj). Pupartoj estas fascina speco de teatro, kiu devas kombini teknologion kaj arton, por ke la pupoj kaj funkciu meĥanike kaj vivu emocie. Mi spektis diversajn polajn pupteatraĵojn de diversaj trupoj, kaj la alta nivelo de la pola puparto ĉiam impresas min; ĉi tiu fojo simile ravis min, des pli ĉar ĝis nun mi spektis monologojn kaj malgrandajn trupojn - ĉi-foje temas pri dekkelkaj homoj, kiuj daŭre interagas en interplektitaj intrigoj, kaj teknike brile trandonas pupojn de unu al la alia tiom flue, ke la pupoj daŭre ŝajnas vivi same kiel la homoj.

Mi kore rekomendas la prezenton al tiuj, kiuj ĝuas la magion de teatro kun lertaj pupmanipulaj efektoj kadre de sonĝlogika sekvenco de scenoj kiuj samtempe absurdas sed tuŝas la animon. Aparte plaĉas sperti tian spektaklon kun dialogoj plejparte en Esperanto, kompreneble! La aktoroj parolas la Esperantan dialogon klare, verŝajne dank' al long-tempa kunlaboro kun lokaj esperantistoj. Mi dankas kaj gratulas la aktorojn, muzikistojn kaj tiujn, kiuj esperantigis la aferon. Ankoraŭ restas seancoj lunde kaj marde, do teatroamantoj akiru senpagajn biletojn ĉe la informejo, ĉar vere maloftegas oportunoj vidi tiajn imponajn pupspektaklojn, tiom pli en Esperanto!

Russ Williams

Poloj kantas Esperante

Bjalistoke urboplace la dirigento, post brila prezentado de la 4a movimento de la 9a simfonio de Beethoven, la dirigento bonvole deklaris la lingvon Esperanto perfekte taŭga por muzika uzado kaj perspektivis ĝian pli oftan aplikon.

Li certe en tiu momento ne imagis, ke la plenumo de lia intenco tuj malaperigus preskaŭ ĉie en la mondo certan internan reziston kontraŭ la lingvo de la mondkonata teksto: la internacie uzota "Ĝojo, bela Dia lumo" por eterne forigus la germanlingvan originalon.

(Faru viajn proprajn komentojn...)

Franz Georg Roessler

Bogdan M. Borusewicz ĉeestos en Malbork la premieron en la pola de "Doktoro Esperanto"

Lunde la 3an de aŭgusto, kadre de la Postkongreso en Malbork, la Prezidanto de la pola Senato Bogdan Michał Borusewicz ĉeestos la premieron de la prezento de la teatraĵo de Mario Migliucci en la pola lingvo.

La spektaklo, kiu vigle rakontas pri la naskiĝo de la ideo de Esperanto kaj pri la vivo de Ludoviko Zamenhof, estis tradukita polen de Roman Dobrzyński, kaj estos ludita de la aktorino Helena Biskup.

La sama teatraĵo, en Esperanto, estis premiere prezentita dum la UK en Bjalistoko persone de sia aŭtoro Migliucci, kun granda sukceso. Ĝi ankaŭ hodiaŭ estas spektebla je la 10h30 en kafejo Fama, Legionowa 5 kaj ĝia filmo estas vendata en DVD en la kongresa libroservo.

Internaciaj artistoj sukcesis ĉe la Arta Kafejo

Marde vespere, je 21h30, en kafejo Fama okazis la "Arta Kafejo", sub gvido de Georgo Handzlik kaj Mikaelo Bronštejn. Tiu aranĝo, kiu iel anstataŭas nian tradician Internacian Vesperon, ĝuis la intervenon de tutmondaj artistoj kiaj Jomart kaj Nataŝa, Jomo, la nepino de Antoni Grabowski (kiu deklamis partojn de Sinjoro Tadeo), kaj fine ankaŭ kaj Georgo kaj Mikaelo.

La etoso estis aparta gaja kaj la publiko povis kanti kaj danci kun la artistoj, kaj ĝuis la novan, pli intiman, familian etoson de la spektaklo, esence malpli rigida ol nia tradicio postulis.

La arta evento daŭrigos ĉi-vespere per pliaj internaciaj artistoj, denove en kafejo Fama (Legionowa 5), je la 21h30.

Programŝanĝoj

Artaj ŝanĝoj

La filmo Sinjoro Tadeo okazos je la 19h00 kaj ne je la 13h00 (tro multe da suno!).

La ensemblo Supernova ne okazos en la tendaro Zamenhof, 20h00, sed en la studenta klubejo Gwint. Ĝi estas en la sama konstruaĵo kiel la libroservo, sed la enirejo estas je la sekvaj pordoj.

Zamenhof' revivigita

Mardon ni povis spekti almenaŭ dufoje revivigitan Zamenhofon. En la unua Mico Vrhovac ludis la iniciatinton de la Lingvo internacia dum kongresaj situacioj. Li en la Bronštejna "Postnikov" en la kinejo Forum digne kaj serioze impresis apud la du aliaj roluloj kaj inde korpigis la bildon de la Majstro, kiel oni tradicie konas lin.

En la dua Georgo Handzlik enŝovis sin en la haŭton de la jam maljuniĝinta Zamenhofo. La transformiĝinta bardo ankaŭ kiel scenisto sola kapablis tiri la atenton al si sursceneje dum horo kaj duono en kafejo Fama. Dum la prezentado de la monodrama spektaklo, la aktoro/Majstro reĵuniĝis revenante al la estiĝo de la praa Esperanto en la junulaj jaroj, eĉ mem kantis kaj dancis: "Jam temp' está". En la sekvo li paŝon post paŝo remaljuniĝis laŭ la biografiaj eventoj.

Neoficiale, en sia hejma sfero Zamenhofo distre, tamen pensinstige, foje instrue rememorigas siajn privatajn sentojn. La aktoro kunludigis la spektantojn per demandoj, alparoloj, dialogoj, laborigoj, eĉ trinkigis herbobrandon. La protagonisto ja estis kuracisto kaj bonfaranto...

Zamenhofo ne ŝatis la titolon "Majstro". Sed ni rajtas nomi majstraj la adapton de la Zamenhofa biografio al la scenejo, la homigon de la ĝenerale surpiedestala Patro de Esperanto, la lertan lingvaĵon kaj la nuancorican prezentadon fare de nur unu person(ec)o: Gratulon, Georgo Handzlik!

Ne mistrafu la ripetadojn (hodiaŭ, 13h30 kaj 18h00), se vi ne jam vidis la spektaklon.

Dobrzyński pri pola himno

La pola nacia himno ne estas militista marŝo, sed dancebla mazurko: tion klarigis al sia surprizita plensalona publiko la oratoro. Ĝi rompas la tradicion, laŭ kiu naciaj himnoj konsistu el solena laŭdado de la valoroj aŭ la belajoj de la lando, kun kaŝita minaco al eventualaj malamikoj...

La naskiĝo de la pola himno en 1797 ligiĝas al ĉiuj historiaj eventoj en la oriento de la malnova kontinento, ekde la grava periodo, kiam la dulanda ŝtato Pollando-Litovio estis eŭropa potenco ĝis la malapero de la pola sendependeco, piedtreta de tri najbaraj okupantoj. Tamen, la teritoria disdivido ne sufokis la senton de nacia identeco de la poloj, sed kontraŭe stimulis ĝin. La Napoleonaj militoj unue kreskigis kaj poste seniluziigis la polajn esperojn, kiuj realiĝis nur post la unua mondmilito.

La historio fosis sian sangan sulkon, la reĝimoj alterniĝis, sed la himno restis senŝanĝa tra la jarcentoj, kaj anoncas ke "Pollando ankoraŭ ne pereis".

G. C. Fighiera